

31988L0357

4.7.1988

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 172/1

TEINE NÕUKOGU DIREKTIIV,

22. juuni 1988,

otsekindlustustegevusega, välja arvatud elukindlustustegevusega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta, millega nähakse ette sätted teenuste osutamise vabaduse tegeliku kasutamise hõlbustamiseks ja muudetakse direktiivi 73/239/EMÜ

(88/357/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 57 lõiget 2 ja artiklit 66,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

koostöös Euroopa Parlamendiga, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

kindlustuse siseturgu on vaja arendada ja selle eesmärgi saavutamiseks on soovitatav muuta ühenduses peakontorit omavatele kindlustusseltsidele kergemaks teenuste osutamine liikmesriikides, võimaldades seega kindlustusvõtjatel pöörduda mitte ainult nende oma riigis asuvate kindlustusandjate, vaid ka selliste kindlustusandjate poole, kelle peakontor on ühenduses ja kes on asutatud teises liikmesriigis;

vastavalt asutamislepingule on alates üleminekuperioodi lõpust teenuste osutamise vabaduse osas keelatud igasugune diskrimineerimine sel põhjusel, et kindlustusselts ei ole asutatud liikmes-

riigis, kus teenuseid osutatakse; seda keeldu kohaldatakse iga ühenduses asutatud ettevõtja teenuste suhtes, olgu see kindlustusseltsi peakontor, esindus või filiaal;

praktilistel põhjustel on soovitatav määratleda teenuste osutamine, võttes arvesse nii kindlustusandja asukohta kui ka riski asukohta; seetõttu tuleks vastu võtta ka riski asukoha määratlus; lisaks on soovitatav eristada asutamisel põhinevat tegevust teenuste osutamise vabadusel põhinevast tegevusest;

soovitatav on täiendada 24. juuli 1973. aasta esimest nõukogu direktiivi 73/239/EMÜ otsekindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta ⁽⁴⁾ (edaspidi "esimene direktiiv"), viimati muudetud direktiiviga 87/343/EMÜ, ⁽⁵⁾ eriti järelevalveasutustele antud järelevalvevolituste ja -vahendite täpsustamiseks; lisaks on soovitatav näha ette erisätted, mis käsitlevad teenuste osutamise vabadusel põhineva tegevuse alustamist, jätkamist ja järelevalvet;

kindlustusvõtjatele, kes oma seisundi, suuruse või kindlustatava riski laadi tõttu ei vaja riski asukohariigis erilist kaitset, tuleks anda täielik vabadus kasutada võimalikult avarat kindlustusturgu; lisaks on soovitatav tagada teistele kindlustusvõtjatele piisav kaitse;

kindlustusvõtjate kaitse ja kõigi konkurentsihäirete vältimise vajadus õigustab esimese direktiiviga sätestatud vastavuses olevate varade eeskirjade leevendamist;

⁽¹⁾ EÜT C 32, 12.2.1976, lk 2.

⁽²⁾ EÜT C 36, 13.2.1978, lk 14, EÜT C 167, 27.6.1988 ja 15. juuni 1988. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT C 204, 30.8.1976, lk 13.

⁽⁴⁾ EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT L 185, 4.7.1987, lk 72.

liikmesriikides kehtivad kindlustuslepinguõigust käsitlevad sätted lahknevad jätkuvalt; teatavatel juhtudel võib vastavalt eeskirjadele konkreetseid olukordi arvestades anda vabaduse valida lepingu suhtes kohaldatavaks õiguseks õigus, mis ei ole riski asukohaliikmesriigi õigus;

käesoleva direktiivi reguleerimisala peaks hõlmama kohustusliku kindlustuse, sealjuures nõutakse ka, et kõnealust kindlustust käsitlev leping järgiks sellist kindlustust reguleerivaid erisätteid, nagu näeb ette kindlustuskohustuse kehtestanud liikmesriik;

esimese direktiivi sätteid kindlustusportfelli üleandmise kohta tuleks tõhustada ja täiendada sätetega, mis konkreetselt hõlmavad teenuste osutamiseks sõlmitud lepingute portfelli üleandmist teisele kindlustusseltsile;

ainuomaselt teenuste osutamise vabadust käsitlevate sätete ulatusest peaks välja jätma teatavad riskid, mille suhtes kõnealuste sätete kohaldamise muudavad selliste sätete iseloomu ja sotsiaalse mõju tõttu praegusel etapil sobimatuks liikmesriikide võimude võetud erieeskirjad; seetõttu tuleks need väljaarvamised üle vaadata, kui käesolev direktiiv on teatava ajavahemiku jooksul kehtinud;

kindlustusvõtjate kaitse huvides peaks liikmesriikidel kooskõlastamise praegusel etapil olema võimalus piirata üheaegset tegelemist teenuste osutamise vabadusel põhineva tegevuse ja asutamisel põhineva tegevusega; sellist piirangut ei või sätestada juhul, kui kindlustusvõtjad seda kaitset ei nõua;

teenuste osutamise vabadusel põhineva tegevuse alustamine ja jätkamine peaks sõltuma korra, mis tagaks kindlustusseltsi vastavuse finantsgarantiisid ja kindlustustingimusi käsitlevatele sätetele; seda korda võib lõdvendada, kui teenuste osutamise vabadusel põhinev tegevus hõlmab kindlustusvõtjaid, kes oma seisundi, suuruse või kindlustatava riski laadi tõttu ei vaja erilist kaitset riski asukohariigis;

vaja on algatada teenuste osutamise vabaduse alane erikoostöö liikmesriikide pädevate järelevalveasutuste ning nende asutuste ja komisjoni vahel; samuti tuleks ette näha sanktsioonide süsteem, mida kohaldatakse, kui teenust osutav kindlustusselts ei järgi teenuse osutamise liikmesriigi sätteid;

edasise kooskõlastamiseni peaks kindlustustehniliste eraldiste suhtes kohaldama teenuste osutamise liikmesriigi eeskirju ja järelevalvet, kui selline teenuste osutamine hõlmab riske, mille puhul teenusesaaja riik soovib pakkuda kindlustusvõtjatele erilist

kaitset; kui selline kindlustusvõtjate kaitse pole põhjendatud, kohaldatakse kindlustustehniliste eraldiste suhtes kindlustusandja asukohaliikmesriigi eeskirju ja järelevalvet;

mõned liikmesriigid ei kohalda kindlustustehingute suhtes ühtki kaudse maksustamise liiki, enamik aga kohaldab erimakse ja muid sissemaksevorme, kaasa arvatud hüvitusorganitele mõeldud lisamaksed; kõnealuste maksude ja sissemaksete struktuur ja määr lahknevad märgatavalt liikmesriigiti, kus neid kohaldatakse; soovitatav on vältida olukorda, kus olemasolevad lahknevused põhjustavad liikmesriikide vahel kindlustusteenuste alal konkurentsihäireid; edasise ühtlustamiseni heastab sellise korratuse usutavasti riski asukohaliikmesriigi sätestatud maksusüsteemi ja muude sissemaksevormide kohaldamine ning liikmesriigid peavad kindlaks määrama meetodi, millega tagatakse selliste maksude ja sissemaksete kogumine;

soovitatav on takistada käesoleva direktiivi ja nõukogu 30. mai 1978. aasta direktiivi 78/473/EMÜ (ühenduse kaaskindlustust käsitlevate õigusnormide kooskõlastamise kohta) ⁽¹⁾ kooskõlastamata kohaldamist, mis võib igas liikmesriigis kaasa tuua kolme erineva süsteemi olemasolu; seetõttu peaksid käesoleva direktiivi "suurte riskide" määramise kriteeriumid määratlema ka riskid, mida usutavasti hõlmab ühenduse kaaskindlustuse kord;

soovitatav on asutamislepingu artikli 8c tähenduses arvesse võtta nende jõupingutuste ulatust, mida peavad tegema teatavad arengult erinevad rahvamajandused; seetõttu on soovitatav kehtestada teatavatele liikmesriikidele käesoleva direktiivi teenuste osutamise vabadust käsitlevate sätete järkjärguliseks kohaldamiseks üleminekukord,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAOTIS

Üldsätted

Artikkel 1

Käesoleva direktiivi eesmärk on:

- täiendada esimest direktiivi 73/239/EMÜ;
- ette näha erisätteid, mis käsitlevad kindlustusseltside teenuste osutamise vabadust esimese direktiiviga hõlmatud kindlustustegevuse liikide suhtes.

⁽¹⁾ EÜT L 151, 7.6.1978, lk 25.

Artikkel 2

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *esimene direktiiv*:

direktiiv 73/239/EMÜ;

b) *kindlustusselts*:

— I ja II jaotise kohaldamisel:

iga kindlustusselts, kes on saanud ametliku tegevusloa vastavalt esimese direktiivi artiklile 6 või 23,

— III ja V jaotise kohaldamisel:

iga kindlustusselts, kes on saanud ametliku tegevusloa vastavalt esimese direktiivi artiklile 6;

c) *üksus*:

kindlustusseltsi peakontor, esindus või filiaal, võttes arvesse artiklit 3;

d) *riski asukohaliikmesriik*:

— liikmesriik, kus asub vara, juhul kui kindlustus käsitleb kas hooneid või hooneid ja nende sisu, niivõrd kui sisu on hõlmatud sama kindlustuspoliisiga,

— registreerimise liikmesriik, kui kindlustus käsitleb mis tahes liiki sõidukeid,

— liikmesriik, kus kindlustusvõtja võttis poliisi, kui tegemist on poliisidega, mis kestavad neli kuud või vähem ja hõlmavad reisi- või puhkuseriske olenemata asjaomase kindlustuse liigist,

— liikmesriik, kus asub kindlustusvõtja alaline elukoht, või kui kindlustusvõtja on juriidiline isik, siis viimase lepinguga seotud üksuse asukohaliikmesriik kõigil juhtudel, mida pole selgesõnaliselt hõlmatud eelmiste taanetega;

e) *asukohaliikmesriik*:

liikmesriik, kus asub riski kindlustav üksus;

f) *teenuste osutamise liikmesriik*:

riski asukohaliikmesriik juhul, kui riski kindlustab teises liikmesriigis asuv üksus.

Artikkel 3

Esimese direktiivi ja käesoleva direktiivi kohaldamisel käsitletakse kindlustusseltsi pidevat kohalolekut liikmesriigi territooriumil samal viisil nagu esindust või filiaali, isegi kui see kohalolek ei võta esinduse ega filiaali kuju, vaid seisneb ainult kontoris, mida haldab kindlustusseltsi enda personal või isik, kes on sõltumatu, kuid kellel on pidev volitus tegutseda seltsi nimel esindajana.

Artikkel 4

Käesoleva direktiivi ja esimese direktiivi kohaldamisel ei hõlma kindlustuse üld- ja eritingimused neid tingimusi, mis on üksikjuhul kavandatud vastama kindlustatava riski erioludele.

II JAOTIS

Esimest direktiivi täiendavad sätted

Artikkel 5

Esimese direktiivi artiklile 5 lisatakse järgmine:

“d) *suured riskid*:

i) lisa punktis A liikidesse 4, 5, 6, 7, 11 ja 12 kuuluvad riskid;

ii) lisa punkti A liikidesse 14 ja 15 kuuluvad riskid, kui kindlustusvõtja on kutsealaselt hõivatud tootmis- või tulundustegevusega või ühega vabadest kutsetest ja riskid seostuvad sellise tegevusega;

iii) lisa punkti A liikidesse 8, 9, 13 ja 16 kuuluvad riskid, niivõrd kui kindlustusvõtja ületab kolmest järgmisest kriteeriumist vähemalt kahe piiri:

esimene etapp: kuni 31. detsembrini 1992:

— bilansimaht: 12,4 miljonit eküüd,

— netokäive: 24 miljonit eküüd,

— keskmine töötajate arv majandusaasta jooksul: 500;

teine etapp: alates 1. jaanuarist 1993:

— bilansimaht: 6,2 miljonit eküüd,

— netokäive: 12,8 miljonit eküüd,

— keskmine töötajate arv majandusaasta jooksul: 250.

Kui kindlustusvõtja kuulub kontserni, mille kohta koostatakse konsolideeritud aruanne direktiivi 83/349/EMÜ ⁽¹⁾ tähenduses, kohaldatakse kõnealuseid kriteeriume konsolideeritud aruande alusel.

Iga liikmesriik võib alapunktis iii nimetatud liiki lisada riskid, mille kindlustavad kutseliidud, ühiskindlustusseltsid või ajutised rühmitused.”

(¹) EÜT L 193, 18.7.1983, lk 1.

Artikkel 6

Esimese direktiivi artikli 15 lõike 2 esimese taande ja artikli 24 kohaldamisel järgib liikmesriik käesoleva direktiivi lisas 1 olevaid vastavuseeskirju.

Artikkel 7

1. Käesolevas direktiivis nimetatud ja liikmesriikides asuvaid riske käsitlevate kindlustuslepingute suhtes kohaldatav õigus määratakse kindlaks vastavalt järgmistele sätetele.

- a) Kui kindlustusvõtja alaline elukoht või juhatuse asukoht on riski asukohaliikmesriigi territooriumil, kohaldatakse kindlustuslepingu suhtes selle liikmesriigi õigust. Kui kõnealuse liikmesriigi õigus seda lubab, võivad osapooled valida teise riigi õiguse.
- b) Kui kindlustusvõtja alaline elukoht või juhatuse asukoht ei ole riski asukohaliikmesriigis, võivad kindlustuslepingu osapooled valida kas riski asukohaliikmesriigi õiguse või kindlustusvõtja alalise elukoha või juhatuse asukohaliikmesriigi õiguse.
- c) Kui kindlustusvõtja on hõivatud tulundus- või tööstustegevusega või vaba kutsega ja kui leping hõlmab kaht või enamat nende tegevustega seotud riski, mis asuvad erinevates liikmesriikides, laieneb vabadus valida lepingu suhtes kohaldatav õigus nende liikmesriikide ja kindlustusvõtja alalise elukoha või juhatuse asukohaliikmesriigi õigusele.
- d) Kui punktides b ja c nimetatud liikmesriigid annavad lepingu suhtes kohaldatava õiguse osas suurema valikuvabaduse, võivad osapooled nimetatud punktidele vaatamata seda kasutada.
- e) Kui lepinguga hõlmatud riskid piirduvad sündmustega ühes liikmesriigis, mis pole riski asukohaliikmesriik, võivad osapooled vaatamata punktidele a, b ja c alati valida esimese liikmesriigi õiguse.
- f) Esimese direktiivi artikli 5 punkti d alapunktis i nimetatud riskide korral võivad lepingu osapooled valida ükskõik millise õiguse.
- g) See, et punktides a ja f nimetatud juhtudel on õiguse valinud osapooled, ei või juhul, kui kõik muud valiku ajal olukorda mõjutavad asjaolud on seotud ühe liikmesriigiga, takistada

kohaldamast kõnealuse liikmesriigi kohustuslikke sätteid, millest selle liikmesriigi õigus ei luba lepingu alusel teha erandit.

- h) Eelmistes punktides osutatud valik peab olema väljendatud või nähtuma selgesti lepingutingimustest või juhtumi asjaoludest. Kui see pole nii või kui valikut pole tehtud, reguleerib lepingut eespool asjakohastes punktides arvesse võetud riikide hulgast selle riigi õigus, millega leping on kõige lähemalt seotud. Lepingu eraldatava osa, mis on tihedamalt seotud mõne teise riigiga asjakohastes punktides arvesse võetud riikide hulgast, võib erandina reguleerida kõnealuse teise riigi õigusega. Eeldatakse, et leping on kõige lähemalt seotud riski asukohaliikmesriigiga.

- i) Kui riik koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaühes kehtivad lepinguliste kohustuste suhtes oma õigusnormid, loetakse iga territoriaalüksust käesoleva direktiivi alusel kohaldatava õiguse kindlakstegemisel omaette riigiks.

Liikmesriik, mille erinevatel territoriaalüksustel on lepinguliste kohustuste suhtes oma õigusnormid, ei ole kohustatud kohaldama käesoleva direktiivi sätteid nende territoriaalüksuste õiguste vahel tekkivate konfliktide suhtes.

2. Käesolevas artiklis ei kitsenda miski kohtu asukohariigi õiguse kohaldamist olukorras, kus see on kohustuslik, olenemata muidu lepingu suhtes kohaldatavast õigusest.

Kui liikmesriigi õigus seda ette näeb, võib kohaldada riski asukohaliikmesriigi või kindlustuslepingut sõlmima kohustava liikmesriigi õiguse kohustuslikke sätteid juhul, kui ja niivõrd, kuivõrd nende riikide õiguse kohaselt tuleb kõnealuseid norme kohaldada hoolimata lepingu suhtes kohaldatavast õigusest.

Kui leping hõlmab rohkem kui ühes liikmesriigis asuvaid riske, loetakse lepingut käesoleva lõike kohaldamisel koosnevaks mitmest lepingust, millest igaüks käsitleb ainult üht liikmesriiki.

3. Arvestades eelmisi lõikeid, kohaldavad liikmesriigid käesolevas direktiivis nimetatud kindlustuslepingute suhtes oma lepingulisi kohustusi käsitleva rahvusvahelise eraõiguse üldeeskirju.

Artikkel 8

1. Käesolevas artiklis sätestatud tingimustel võivad kindlustusseltsid pakkuda ja sõlmida kohustusliku kindlustuse lepinguid vastavalt käesoleva direktiivi ja esimese direktiivi eeskirjadele.

2. Kui liikmesriik kehtestab kindlustamiskohustuse, täidab leping seda kohustust ainult juhul, kui see vastab selle liikmesriigi sätestatud erisätetele, mis käsitlevad asjaomast kindlustust.

3. Kui kohustusliku kindlustuse puhul on riski asukoha liikmesriigi õigus vastuolus kindlustuskohustuse kehtestanud liikmesriigi õigusega, kohaldatakse viimast.

4. a) Arvestades käesoleva lõike punkte b ja c, kohaldatakse artikli 7 lõike 2 kolmandat lõiku juhul, kui kindlustusleping annab kindlustuskatte mitmes liikmesriigis, millest vähemalt üks kehtestab kindlustamiskohustuse.

b) Liikmesriik, kes käesoleva direktiivi teatavakstegemise kuupäeval nõuab, et iga tema territooriumil asutatud kindlustusselts peab oma kohustusliku kindlustuse üld- ja eritingimustele saama heakskiidu, võib samuti, erandina artiklitest 9 ja 18, nõuda selliste tingimuste heakskiitmist kindlustusseltsi puhul, kes pakub tema territooriumil sellist kindlustust artikli 12 lõikes 1 ettenähtud tingimustel.

c) Liikmesriik võib erandina artiklist 7 sätestada, et kohustusliku kindlustuse lepingu suhtes kohaldatakse kindlustamiskohustuse kehtestava riigi õigust.

d) Kui liikmesriik kehtestab kohustusliku kindlustuse ja kindlustusandja peab pädevatele asutustele teatama kõigist kindlustuse lõppemistest, võib selline lõppemine kehtida kahjustatud kolmandate isikute suhtes ainult selle riigi õigusaktides ettenähtud asjaoludel.

5. a) Iga liikmesriik edastab komisjonile riskid, mille kindlustamine on vastavalt tema õigusaktidele kohustuslik, nimetades:

- seda kindlustust käsitlevad konkreetset õigusnormid,
- andmed, mis tuleb esitada poliisis, mille kindlustusandja annab kindlustatud isikule juhul, kui riik nõuab tõestust, et kindlustamiskohustus on täidetud. Liikmesriik võib nõuda kõnealuste andmete hulgas kindlustusandja kinnitust, et leping järgib seda kindlustust käsitlevaid erisätteid.

b) Komisjon avaldab punktis a nimetatud andmed *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

c) Liikmesriik võtab kindlustamiskohustuse täitmise tõestuse vastu poliisi, mille sisu on kooskõlas punkti a teise taandega.

Artikkel 9

1. Esimese direktiivi artikli 9 viimane lõik ja artikli 11 lõike 1 viimane lõik asendatakse järgmisega:

“Punktides a ja b osutatud teavet üld- ja eritingimuste ning kindlustusmaksete tariifide kohta ei nõuta artikli 5 punktis d nimetatud riskide korral.”

2. Esimese direktiivi artikli 8 lõige 3 ja artikli 10 lõige 3 asendatakse järgmisega:

“3. See kooskõlastamine ei takista liikmesriike säilitamast või kehtestamast õigusnorme, mis eriti käsitlevad juhtkonna tehnilise kvalifikatsiooni vajadust ja põhikirja, kindlustuslepingute üld- ja eritingimuste, kindlustusmaksete tariifide ja järelevalve tavaliseks toimimiseks muude vajalike dokumentide heakskiitmist.

Artikli 5 punktis d nimetatud riskide korral ei näe liikmesriigid siiski ette sätteid, mis nõuaksid kindlustuse üld- ja eritingimuste, kindlustusmaksete tariifide ning vormide ja muude selliste trükitud dokumentide heakskiitu või süstemaatilist teatavakstegemist, mida kindlustusselts kavatseb kasutada suhetes kindlustusvõtjatega. Selliste riskide osas võivad nad õigusnormide järgimise kontrollimiseks nõuda ainult nende tingimuste ja muude dokumentide ebaregulaarset esitamist ning see nõue ei või olla kindlustusseltsi tegevuse eeltingimus.

Artikli 5 punktis d nimetatud riskide puhul ei või liikmesriigid säilitada ega kehtestada kindlustusmaksete määrade kavandatavast tõstmisest ettepeatamist või selle eelnevat heakskiitmist, välja arvatud üldise hinnakontrolli süsteemi osana.

Samuti ei takista kooskõlastamine liikmesriikidel kehtestada lisa punkti A liigi 18 jaoks tegevusluba taotleval või loa saanud kindlustusseltsidele personali ja sisseade otseste või kaudsete varude kontrolli, kaasa arvatud meditsiinipersonali kvalifikatsioon ja sisseade kvaliteet, mis on kindlustusseltside kasutuses sellest kindlustusliigist tulenevate kohustuste täitmiseks.”

Artikkel 10

Esimese direktiivi artiklile 19 lisatakse järgmine lõige:

“3. Iga liikmesriik võtab kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kindlustusseltside järelevalve eest vastutavatel asutustel on nende territooriumil asutatud kindlustusseltside tegevuse,

sealhulgas väljaspool seda territooriumi toimuva tegevuse järelevalveks vajalikud volitused ja vahendid vastavalt seda tegevust reguleerivatele nõukogu direktiividele ning silmas pidades nende rakendamise kontrolli.

Eriti peavad need volitused ja vahendid võimaldama järelevalveasutustel:

- korraldada üksikasjalikke küsitlusi kindlustusseltsi seisundi ja kogu selle tegevuse kohta, muu hulgas:
 - kogudes teavet või nõudes kindlustustegevust käsitlevate dokumentide esitamist,
 - korraldades kohapealseid uurimisi kindlustusseltsi ruumides,
- võtta kindlustusseltsi suhtes kõik meetmed, mis on kohased ja vajalikud tagamaks, et kindlustusseltsi tegevus jääb vastavusse õigusnormidega, mida kindlustusselts peab igas liikmesriigis järgima, ja eriti tegevuskavaga, niivõrd kui see on kohustuslik, ning vältimaks või tõkestamaks kõiki kindlustusvõtjate huve kahjustavaid eeskirjade eiramisi,
- tagada, et järelevalveasutuste nõutud meetmeid täidetakse, vajaduse korral sundi kasutades, kohasel juhul kohtulikul teel.

Samuti võivad liikmesriigid sätestada, et järelevalveasutused saavad kogu teabe vahendajate valduses olevate lepingute kohta.”

Artikkel 11

1. Esimese direktiivi artikkel 21 tunnistatakse kehtetuks.

2. Iga liikmesriik võimaldab siseriiklike õigusaktidega sätestatud tingimustel tema territooriumil asutatud kindlustusseltsidel anda tervikuna või osaliselt üle oma lepinguportfell, mille suhtes see riik on riski asukohariik, vastuvõtvale kindlustusseltsile samas liikmesriigis, kui vastuvõtva seltsi peakontori asukohaliikmesriigi järelevalveasutused tõendavad, et viimasel on pärast üleandmise arvestamist vajalik solventsusmarginaal.

3. Iga liikmesriik võimaldab siseriiklike õigusaktidega sätestatud tingimustel tema territooriumil asutatud kindlustusseltsidel anda

tervikuna või osaliselt üle oma artikli 12 lõikes 1 nimetatud asjaoludel sõlmitud lepingute portfell teenuste osutamise liikmesriigis asutatud vastuvõtvale kindlustusseltsile, kui vastuvõtva seltsi peakontori asukohaliikmesriigi järelevalveasutused tõendavad, et viimasel on pärast üleandmise arvestamist vajalik solventsusmarginaal.

4. Iga liikmesriik võimaldab siseriiklike õigusaktidega sätestatud tingimustel tema territooriumil asutatud kindlustusseltsidel anda tervikuna või osaliselt üle oma artikli 12 lõikes 1 nimetatud asjaoludel sõlmitud lepingute portfell samas liikmesriigis asutatud vastuvõtvale kindlustusseltsile, kui vastuvõtva seltsi peakontori asukohaliikmesriigi järelevalveasutused tõendavad, et vastuvõtval seltsil on pärast üleandmise arvestamist vajalik solventsusmarginaal ja et see vastab teenuste osutamise liikmesriigis artiklite 13–16 tingimustele.

5. Lõigetes 3 ja 4 nimetatud juhtudel lubavad üleandva kindlustusseltsi asukohaliikmesriigi järelevalveasutused üleandmist, kui nad on saanud teenuste osutamise liikmesriigi järelevalveasutuste nõusoleku.

6. Kui liikmesriik siseriiklikes õigusaktides ettenähtud tingimustel lubab tema territooriumil asutatud kindlustusseltsidel anda oma lepinguportfell tervikuna või osaliselt üle vastuvõtvale kindlustusseltsile teises liikmesriigis, mis pole teenuste osutamise liikmesriik, tagab ta järgmiste tingimuste täitmise:

- vastuvõtva kindlustusseltsi peakontori asukohaliikmesriigi järelevalveasutused tõendavad, et vastuvõtval seltsil on pärast üleandmise arvestamist vajalik solventsusmarginaal,
- vastuvõtva kindlustusseltsi asukohaliikmesriik nõustub,
- vastuvõttev kindlustusselts vastab teenuste osutamise liikmesriigis artiklite 13–16 tingimustele, selle liikmesriigi õigus näeb ette sellise üleandmise võimaluse ja see liikmesriik nõustub üleandmisega.

7. Vastavalt käesolevale artiklile lubatud üleandmine avaldatakse siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel riski asukohaliikmesriigis. Selline üleandmine jõustub automaatselt kindlustusvõtjate, kindlustatud isikute ja muude üleantud lepingutest tulenevate õiguste ja kohustustega isikute suhtes.

Käesolev säte ei mõjuta liikmesriikide õigust tagada kindlustusvõtjatele võimalus teatud ajavahemiku jooksul pärast üleandmist lepingut lõpetada.

III JAOTIS

Teenuste osutamise vabadusega seotud erisätted*Artikkel 12*

1. Käesolevat jaotist kohaldatakse juhul, kui kindlustusselts ühes liikmesriigis asuva üksuse kaudu kindlustab artikli 2 punkti d tähenduses teises liikmesriigis asuvat riski; viimane liikmesriik on käesolevas jaotises teenuste osutamise liikmesriik.

2. Käesolevat jaotist ei kohaldata tehingute, kindlustusseltside ja asutuste suhtes, mille suhtes ei kohaldata esimest direktiivi, ega riskide suhtes, mida kindlustavad selle direktiivi artiklis 4 nimetatud avalik-õiguslikud asutused.

Käesolevat jaotist ei kohaldata kindlustuslepingute suhtes, mis katavad esimese direktiivi lisa punkti A järgmiste numbritega liigitatud riske:

— nr 1:

tööõnnetuste osas,

— nr 10:

välja arvatud vedaja vastutus,

— nr 12:

mootorpaatide ja paatide osas, mis asjaomases liikmesriigis käesoleva direktiivi teatavakstegemise ajal on allutatud samale korrale kui maismaasõidukid,

— nr 13:

tuumaalase tsiviilvastutuse ja farmaatsiaalase tootevastutuse osas,

— nr 9 ja nr 13:

ehitustööde kohustusliku kindlustuse osas.

Nõukogu vaatab nimetatud erandid läbi hiljemalt 1. juulil 1998.

3. Kuni esimese direktiivi artikli 7 lõike 2 punktis c nimetatud kooskõlastamiseni võib Saksamaa Liitvabariik säilitada oma territooriumil teenuste pakkumise korra raames tervisekindlustuse ja teiste kindlustusliikidega üheaegse tegelemise keelu.

Artikkel 13

Liikmesriikide õigusaktid sätestavad, et liikmesriigis asutatud kindlustusselts võib teenuste osutamisenä selles riigis kindlustada vähemalt:

— esimese direktiivi artikli 5 punktis d määratletud suuri riske,

— muid esimese direktiivi artikli 5 punktis d määratlemata riske liikides, mille jaoks tema sealsel üksusel tegevusluba ei ole.

Artikkel 14

Iga kindlustusselts, kes kavatseb teenuseid osutada, teatab sellest kõigepealt peakontori liikmesriigi pädevatele asutustele ja vajaduse korral kõnealuse üksuse asukohaliikmesriigile, näidates liikmesriigi või liikmesriigid, mille territooriumil ta soovib teenuseid osutada, ja nende riskide laadi, mida ta kavatseb kindlustada.

Need asutused võivad nõuda esimese direktiivi artiklis 9 või 11 nimetatud teabe või tõendite esitamist.

Artikkel 15

1. Arvestades artiklit 16, võib iga liikmesriik, kelle territooriumil kindlustusselts soovib teenuseid osutada, teha sellise tegevuse võimaluse sõltuvaks haldusasutuse loast; sel eesmärgil võib ta nõuda, et kindlustusselts:

a) esitaks peakontori liikmesriigi pädevate asutuste antud sertifikaadi, mis tõendab, et tal on oma tegevuse jaoks tervikuna vastavalt esimese direktiivi artiklitele 16 ja 17 arvatud minimaalne solventsusmarginaal ja et nimetatud direktiivi artikli 7 lõikele 1 vastav tegevusluba võimaldab kindlustusseltsil tegutseda väljaspool asukohaliikmesriiki;

b) esitaks asukohaliikmesriigi pädevate asutuste antud sertifikaadi, mis näitab kindlustusliigid, millega kindlustusseltsil on lubatud tegeleda, ja tõestab, et neil asutustel pole kindlustusseltsi teenuste osutamisele vastuväiteid;

c) esitaks tegevuskava, mis sisaldab järgmisi andmeid:

— riskide laad, mida kindlustusselts kavatseb teenuste osutamise liikmesriigis kindlustada,

— nende kindlustuslepingute üld- ja eritingimused, mida ta kavatseb seal kasutada,

— kindlustusmaksete määrad, mida kindlustusselts kavatseb iga tegevusliigi suhtes kohaldada,

— vormid ja muud trükitud dokumendid, mida ta kavatseb kasutada suhetes kindlustusvõtjatega, niivõrd kui neid nõutakse ka asjaomases liikmesriigis asutatud kindlustusseltsidelt.

2. Teenuste osutamise liikmesriigi pädevad asutused võivad nõuda, et lõike 1 punktis c nimetatud andmed esitataks neile selle riigi ametlikus keeles.

3. Teenuste osutamise liikmesriigi pädevatel asutustel on alates lõikes 1 nimetatud dokumentide vastuvõtmisest kuus kuud aega tegevusloa andmiseks või sellest keeldumiseks kindlustusseltsi esitatud tegevuskava andmete vastavuse või mittevastavuse tõttu selles liikmesriigis kohaldatavatele õigusnormidele.

4. Kui teenuste osutamise liikmesriigi pädevad asutused pole lõikes 3 nimetatud tähtaja möödumisel otsust teatanud, loetakse et tegevusloa andmisest on keeldutud.

5. Iga lõike 1 punktides a või b nimetatud otsus keelduda tegevusloa või sertifikaadi andmisest tuleb koos täpse põhjendusega edastada asjaomasele kindlustusseltsile.

6. Iga liikmesriik kehtestab õiguse pöörduda tegevusloa andmisest keeldumise või lõike 1 punktides a või b nimetatud sertifikaadi andmisest keeldumise korral kohtusse.

Artikkel 16

1. Iga liikmesriik, kelle territooriumil kindlustusselts kavatseb osutada esimese direktiivi artiklis 5 punktis d nimetatud riskide kindlustamise teenuseid, nõuab, et see kindlustusselts:

- a) esitaks peakontori liikmesriigi pädevate asutuste antud sertifikaadi, mis tõendab, et tal on oma tegevuse jaoks tervikuna minimaalne vastavalt esimese direktiivi artiklitele 16 ja 17 arvatud solventsusmarginaal ja et nimetatud direktiivi artikli 7 lõikele 1 vastav luba võimaldab kindlustusseltsil tegutseda väljaspool asukohaliikmesriiki;
- b) esitaks asukohaliikmesriigi pädevate asutuste antud sertifikaadi, mis näitab kindlustusliigid, millega kindlustusseltsil on lubatud tegeleda, ja tõendab, et neil asutustel pole kindlustusseltsi teenuste osutamisele vastuväiteid;
- c) nimetaks riskide laadi, mida ta kavatseb kindlustada teenuste osutamise liikmesriigis.

2. Iga liikmesriik kehtestab õiguse pöörduda lõike 1 punktides a või b nimetatud sertifikaadi andmisest keeldumise korral kohtusse.

3. Kindlustusselts võib tegevust alustada kuupäeval, mil teenuste osutamise liikmesriigi asutused on saanud lõikes 1 nimetatud dokumendid.

4. Käesolevat artiklit kohaldatakse ka juhul, kui liikmesriik, mille territooriumil kindlustusselts kavatseb osutada muude kui esimese direktiivi artikli 5 punktis d nimetatud riskide kindlustamise teenuseid, ei sea sellise tegevuse eeltingimuseks haldusasutuse luba.

Artikkel 17

1. Kui artiklis 14 nimetatud kindlustusselts kavatseb muuta artikli 15 lõike 1 punktis c või artikli 16 lõike 1 punktis c nimetatud teavet, esitab ta muudatused teenuste osutamise liikmesriigi pädevatele asutustele. Muudatused jõustuvad vastavalt artikli 15 lõike 3 ja artikli 16 lõike 3 eeskirjadele.

2. Kui artiklis 14 nimetatud kindlustusselts kavatseb laiendada oma tegevuse riskidele, mida pole nimetatud esimese direktiivi artikli 5 punktis d, järgib ta artiklites 14 ja 15 kirjeldatud korda.

3. Kui artiklis 14 nimetatud kindlustusselts kavatseb laiendada oma tegevuse esimese direktiivi artikli 5 punktis d või käesoleva direktiivi artikli 16 lõikes 4 nimetatud riskidele, järgib ta artiklites 14 ja 16 kirjeldatud korda.

Artikkel 18

1. Kooskõlastamine ei takista liikmesriikidel säilitada või kehtestada õigusnorme, mis eriti käsitlevad kindlustuse üld- ja eritingimuste, vormide ning muude kindlustusvõtjatega suhtlemisel kasutatavate trükitud dokumentide, kindlustusmaksete tariifide ja kõigi muude järelevalve tavapäraseks toimimiseks vajalike dokumentide heakskiitmist, juhul kui asukohaliikmesriigi eeskirjadest ei piisa vajaliku kaitsetaseme saavutamiseks ja kui teenuste osutamise liikmesriigi nõuded ei ületa selles osas vajalikku.

2. Esimese direktiivi artikli 5 punktis d nimetatud riskide korral ei näe liikmesriigid siiski ette sätteid, mis nõuaksid kindlustuse üld- ja eritingimuste, kindlustusmaksete tariifide ning vormide ja muude selliste trükitud dokumentide heakskiitu või süstemaatilist teatavakstegemist, mida kindlustusselts kavatseb kasutada suhetes kindlustusvõtjatega. Selliste riskide osas võivad nad õigusnormide järgimise kontrollimiseks nõuda ainult mittesüstemaatilist teatamist nendest tingimustest ja muudest dokumentidest ning see nõue ei või olla kindlustusseltsi tegevuse eeltingimus.

3. Esimese direktiivi artikli 5 punktis d nimetatud riskide korral ei või liikmesriigid säilitada ega kehtestada kindlustusmaksemäärade kavandatavast tõstmisest etteteatamist või selle eelnevat heakskiitmist, välja arvatud üldise hinnakontrolli süsteemi osana.

Artikkel 19

1. Teenuseid osutav kindlustusselts esitab teenuste osutamise liikmesriigi pädevatele asutustele kõik dokumendid, mida temalt

käesoleva artikli rakendamiseks nõutakse, niivõrd kui seda on kohustatud tegema ka seal asutatud kindlustusseltsid.

2. Kui liikmesriigi pädevad asutused teevad kindlaks, et tema territooriumil teenuseid osutav kindlustusselts ei järgi selles liikmesriigis kehtivaid tema suhtes kohaldatavaid õigusnorme, taotleavad need asutused, et kõnealune kindlustusselts eeskirjade eiramise lõpetaks.

3. Kui kõnealune kindlustusselts lõikes 2 nimetatud taotlust ei täida, teatavad teenuste osutamise liikmesriigi pädevad asutused sellest asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele. Asukohaliikmesriigi pädevad asutused võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et kõnealune kindlustusselts lõpetab eeskirjade eiramise. Nende meetmete laad tehakse teatavaks teenuste osutamise liikmesriigi pädevatele asutustele.

Teenuste osutamise liikmesriigi pädevad asutused võivad samuti pöörduda kindlustusseltsi peakontori asukohariigi pädevate asutuste poole, kui teenuseid osutavad esindused või filiaalid.

4. Kui asukohaliikmesriigi võetud meetmetest hoolimata või seetõttu, et sellised meetmed osutuvad ebapiisavaks või neid kõnealuses liikmesriigis ei kohaldata, jätkab kindlustusselts asjaomases liikmesriigis kehtivate õigusnormide rikkumist, võib viimane liikmesriik pärast asukohaliikmesriigi pädevatele asutustele teatamist võtta sobivad meetmed, et edasisi rikkumisi takistada või nende eest karistada, sealhulgas takistada, kui see on tingimata vajalik, kindlustusseltsil uute kindlustuslepingute sõlmimist tema territooriumil. Muude kui esimese direktiivi artikli 5 punktis d nimetatud riskide puhul hõlmavad sellised meetmed artiklis 15 nimetatud loa kehtetuks tunnistamist. Liikmesriigid tagavad, et nende territooriumil on võimalik saata selliste meetmete jaoks vajalikke teateid.

5. Need sätted ei mõjuta liikmesriikide õigust karistada nende territooriumil toimunud eeskirjade eiramisi.

6. Kui eeskirju rikkunud kindlustusseltsil on üksus või vara teenuste osutamise liikmesriigis, võivad viimase järelevalveasutused kooskõlas siseriiklike õigusaktidega kohaldada üksuse või vara suhtes selle rikkumise eest ette nähtud halduskaristusi.

7. Lõigete 2–6 alusel võetud meetmed, mis sisaldavad sanktsioone või teenuste osutamise vabaduse piiranguid, peavad olema õigustatud ning neist peab teatama asjaomasele kindlustusseltsile. Iga sellise meetme võib vaidlustada selle meetme võtnud asutuste liikmesriigi kohtutes.

8. Kui meetmed on võetud vastavalt esimese direktiivi artiklile 20, teatab need võtnud asutus neist teenuste osutamise liik-

mesriigi pädevatele asutustele ja võtab kõik vajalikud meetmed kindlustatud isikute huvide kaitseks, kui meetmed on võetud nimetatud artikli lõigete 1 ja 3 tingimustel.

Tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral esimese direktiivi artikli 22 alusel teatatakse sellest teenuste osutamise liikmesriigi asutustele ja need võtavad vajalikke meetmeid, et takistada asjaomasel üksusel kindlustuslepingute sõlmimise jätkamist teenuste osutamisenä selle liikmesriigi territooriumil.

9. Komisjon esitab nõukogule iga kahe aasta järel aruande, mis võtab kokku juhtude arvu ja liigi, mil iga liikmesriik on vastavalt artiklile 15 teatanud tegevusloa andmatajätmise otsusest või võtnud meetmeid vastavalt lõikele 4. Liikmesriigid teevad komisjoniga koostööd, esitades talle selleks aruandeks vajaliku teabe.

Artikkel 20

Kindlustusseltsi likvideerimise korral täidetakse teenuste osutamise käigus sõlmitud lepingutest tulenevaid kohustusi samal viisil kui muudest sama kindlustusseltsi kindlustuslepingutest tulenevaid kohustusi, tegemata kindlustatud isikute ja soodustatud isikute puhul vahet kodakondsuse põhjal.

Artikkel 21

1. Kui kindlustust pakutakse teenuste osutamisenä, teatatakse kindlustusvõtjale enne mis tahes lepingu sõlmimist liikmesriik, kus asub peakontor, esindus või filiaal, kellega kavatsetakse leping sõlmida.

Kõik kindlustusvõtjale antud dokumendid peavad sisaldama eelmises lõigus nimetatud teavet.

Kahe esimese lõigu nõudeid ei kohaldata esimese direktiivi artikli 5 punktis d nimetatud riskide suhtes.

2. Leping või iga muu kindlustuskatet andev dokument, kaasa arvatud kindlustuspakkumine juhul, kui see on pakkumise esitaja suhtes siduv, peab täpsustama kindlustust andva kindlustusüksuse ja peakontori aadressi.

Artikkel 22

1. Iga üksus peab oma järelevalveasutusele teenuste osutamise alusel toimunud tehingute kohta teatama liikmesriikide ja kindlustusliikide rühmade kaupa kindlustusmaksete summa,

lahutamata sellest edasikindlustust. Kindlustusliikide rühmad on järgmised:

- õnnetusjuhtumite kindlustus ja ravikindlustus (1 ja 2),
- tulekindlustus ja muu varakahju kindlustus (8 ja 9),
- lennu-, mere- ja veokindlustus (3, 4, 5, 6, 7, 11 ja 12),
- üldine vastutuskindlustus (13),
- krediidi- ja garantiikindlustus (14 ja 15),
- muud liigid (16, 17 ja 18).

Iga liikmesriigi järelevalveasutus edastab selle teabe iga teenuste osutamise liikmesriigi järelevalveasutustele.

2. Kui üksus teenib ühes liikmesriigis lõike 1 esimeses lõigus nimetatud tegevusega kindlustusmaksete mahu, mis edasikindlustust lahutamata ületab 2 500 000 eküüd, peab ta selle liikmesriigi kohta koostama kindlustusaruande, mis kindlustusliikide rühmade kaupa sisaldab lisas 2A või 2B loetletud punkte.

Kui kindlustusselts koos kõigi oma üksustega teenib ühes liikmesriigis lõike 1 esimeses lõigus nimetatud tegevusega kindlustusmaksete mahu, mis edasikindlustust lahutamata ületab 2 500 000 eküüd, võib teenuste osutamise liikmesriigi järelevalveasutus taotleda peakontori liikmesriigi järelevalveasutuselt, et edaspidi koostataks kindlustusaruanne toimingute kohta, mida tema riigis teeb iga selle kindlustusseltsi üksus.

Asukohaliikmesriigi järelevalveasutus edastab käesoleva lõike esimeses või teises lõigus nimetatud kindlustusaruande teenuste osutamise liikmesriigi järelevalveasutusele, kui viimane seda taotleb.

Artikkel 23

1. Kui teenuste osutamiseks on teenuste osutamise liikmesriigil vaja tegevusluba, määratakse asjaomaste lepingutega hõlmatud kindlustustehniliste eraldiste summa kuni edasise ühtlustamiseni selle liikmesriigi järelevalve all vastavalt tema sätestatud eeskirjadele või selliste eeskirjade puudumise korral vastavalt selles liikmesriigis kinnistunud tavadele. Nende eraldiste tagamine samaväärsete ja vastavuses olevate varadega ning nende varade asukoht on kõnealuse liikmesriigi järelevalve all vastavalt tema eeskirjadele või tavadele.

2. Kõigil muudel juhtudel on kindlustustehniliste eraldiste summa määramine ning nende tagamine samaväärsete ja vastavuses olevate varadega ning nende varade asukoht asukohaliikmesriigi järelevalve all vastavalt tema eeskirjadele või tavadele.

3. Asukohaliikmesriik tagab, et kindlustustehnilised eraldised kõigi lepingute jaoks, mille kindlustusselts sõlmib asjaomase

üksuse kaudu, on piisavad ning tagatud samaväärsete ja vastavuses olevate varadega.

4. Lõikes 1 nimetatud juhul vahetavad asukohaliikmesriik ja teenuste osutamise liikmesriik teavet, mis on vajalik nende lõigetest 1 ja 3 tulenevate vastavate kohustuste täitmiseks.

Artikkel 24

Vaatamata käesolevale direktiivile on liikmesriikidel õigus nõuda nende territooriumil teenuste osutamise teel tegutsevatelt kindlustusseltsidelt osalemist kõigis skeemides, mis on kavandatud tagama kindlustusnõuete väljamaksmist kindlustusvõtjatele ja kahjustatud kolmandatele isikutele samadel tingimustel, kui seda teevad nendes liikmesriikides asutatud kindlustusseltsid.

Artikkel 25

Piiramata kogu edasist ühtlustamist, sõltub iga teenuste osutamise teel sõlmitud kindlustusleping ainult kindlustusmaksetelt võetavatest kaudsetest maksudest ja muudest lõivudest riski asukohaliikmesriigis artikli 2 punkti d tähenduses ja Hispaania puhul ka lisamaksetest, mis on seadusega kehtestatud Hispaania kindlustusseltsi "Consortio de compensacion de Seguros" kasuks selles liikmesriigis toimuvatest erakorralistest sündmustest tingitud kahjude hüvitamise ülesannete täitmiseks.

Erandina artikli 2 punkti d esimesest taandest ja käesoleva artikli kohaldamisel on liikmesriigi territooriumil asuvas hoones sisalduv vallasvara, välja arvatud transiitkaubad, selles liikmesriigis asuv risk isegi juhul, kui hoone ja selle sisu pole kindlustatud sama kindlustuslepinguga.

Vastavalt artiklile 7 lepingu suhtes kohaldatav õigus ei mõjuta kohaldatavat maksukorraldust.

Iga liikmesriik kohaldab vastavalt edaspidisele ühtlustamisele tema territooriumil teenuseid osutavate kindlustusseltside suhtes esimese lõigu alusel nõutavate kaudsete maksude ja muude lõivude maksmist tagavate meetmete osas oma siseriiklikke õigusnorme.

Artikkel 26

1. Riskid, mida võib kindlustada ühenduse kaaskindlustuse teel direktiivi 78/473/EMÜ tähenduses, on määratletud esimese direktiivi artikli 5 punktis d.

2. Käesoleva direktiivi sätteid, mis käsitlevad esimese direktiivi artikli 5 punktis d määratletud riske, kohaldatakse peakindlustusandja suhtes.

IV JAOTIS

Üleminekukord

Artikkel 27

1. Kreeka, Iirimaa, Hispaania ja Portugal võivad kohaldada järgmist üleminekukorda:

- i) kuni 31. detsembrini 1992 võivad nad kõigi riskide suhtes kohaldada korda, mida ei kohaldata esimese direktiivi artikli 5 punktis d nimetatud riskide suhtes,
- ii) 1. jaanuarist 1993 kuni 31. detsembrini 1994 kohaldatakse suurte riskide suhtes kohaldatavat korda esimese direktiivi artikli 5 punkti d alapunktides i ja ii nimetatud riskide suhtes; need liikmesriigid kehtestavad eespool artikli 5 punkti d alapunktis iii nimetatud riskide suhtes kohaldatavad piirmäärad;

iii) Hispaania

- 1. jaanuarist 1995 kuni 31. detsembrini 1996 kohaldatakse esimese direktiivi artikli 5 punkti d alapunktis iii kirjeldatud esimese etapi piirmäärasid,
- alates 1. jaanuarist 1997 kohaldatakse teise etapi piirmäärasid.

Portugal, Iirimaa ja Kreeka

- 1. jaanuarist 1995 kuni 31. detsembrini 1998 kohaldatakse esimese direktiivi artikli 5 punkti d alapunktis iii kirjeldatud esimese etapi piirmäärasid,
- alates 1. jaanuarist 1999 kohaldatakse teise etapi piirmäärasid.

Alates 1. jaanuarist 1995 lubatud erandit kohaldatakse ainult lepingute suhtes, mis käsitlevad liikidesse 8, 9, 13 ja 16 kuuluvaid riske, mis asuvad eranditult ühes neljast üleminekukorda kasutavast liikmesriigist.

2. 31. detsembrini 1994 ei kohaldata käesoleva direktiivi artikli 26 lõiget 1 selles artiklis loetletud neljas liikmesriigis asuvate riskide suhtes. Üleminekuperioodil alates 1. jaanuarist 1995 on nendes liikmesriikides asuvad esimese direktiivi artikli 5 punkti d alapunktis iii määratletud riskid, mida on võimalik katta ühenduse

kaaskindlustusega direktiivi 78/473/EMÜ tähenduses, need, mis ületavad käesoleva artikli lõike 1 alapunktis iii nimetatud piirmäärad.

V JAOTIS

Lõppsätted

Artikkel 28

Komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused teevad tihedat koostööd otsekindlustuse järelevalve hõlbustamiseks ühenduses.

Iga liikmesriik teatab komisjonile kõigist tõsistest raskustest, mida tekitab käesoleva direktiivi rakendamine, muu hulgas raskustest, mis tekivad, kui liikmesriik saab teada kindlustustegevuse ebaharilikust üleandmisest, mis on kahjulik tema territooriumil asuvatele kindlustusseltsidele ja kasulik vahetult tema piiri taga asuvatele esindustele ja filiaalidele.

Komisjon ja asjaomaste liikmesriikide pädevad asutused uurivad neid raskusi võimalikult kiiresti, et leida sobivat lahendust.

Vajaduse korral esitab komisjon nõukogule asjakohaseid ettepanekuid.

Artikkel 29

Komisjon edastab nõukogule korrapäraseid aruandeid, alustades 1. juulil 1993, teenuste osutamise vabaduse oludes toimiva kindlustusturu arengu kohta.

Artikkel 30

Kui käesolevas direktiivis viidatakse eküüle, kasutatakse alates iga aasta 31. detsembrist riikide vääringus vahetuskurssi, mida kohaldatakse eelmise oktoobri viimasel päeval, mille kohta on kõigis ühenduse vääringutes kättesaadavad vahetuskursid.

Direktiivi 76/580/EMÜ ⁽¹⁾ artiklit 2 kohaldatakse ainult esimese direktiivi artiklite 3, 16 ja 17 suhtes.

Artikkel 31

Iga viie aasta järel vaatab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal üle ja vajaduse korral muudab kõiki käesolevas direktiivis eküüdes

⁽¹⁾ EÜT L 189, 13.9.1976, lk 13.

väljendatud summasid, võttes arvesse ühenduse majandusliku ja rahalise olukorra muutumist.

Artikkel 32

Liikmesriigid muudavad käesolevat direktiivi järgides oma siseriiklike õigusnorme 18 kuu jooksul alates direktiivi teatavakstegemise kuupäevast ⁽¹⁾ ning teatavad sellest viivitamata komisjonile.

Vastavalt käesolevale artiklile muudetud sätteid rakendatakse 24 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest.

Artikkel 33

Pärast käesoleva direktiivi teatavakstegemist tagavad liikmesriigid, et selle direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt

vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Artikkel 34

Lisad on käesoleva direktiivi lahutamatu osa.

Artikkel 35

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 22. juuni 1988

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BANGEMANN

⁽²⁾ Käesolev direktiiv tehti liikmesriikidele teatavaks 30. juunil 1988.

LISA 1

VASTAVUSEESKIRJAD

Vääring, milles makstakse kindlustusandja kohustused, määratakse vastavalt järgmistele eeskirjadele.

1. Kui lepingus ettenähtud kindlustuskate on väljendatud konkreetses vääringus, loetakse, et kindlustusandja peab oma kohustused maksuma selles vääringus.
2. Kui lepinguga tagatav kindlustuskate pole väljendatud üheski vääringus, loetakse, et kindlustusandja peab oma kohustused maksuma riski asukohariigi vääringus. Kindlustusandja võib siiski valida kindlustusmakse väljendamise vääringu, kui sellise valiku tegemine on õigustatult põhjendatav.
See võib juhtuda, kui lepingu jõustudes tundub tõenäolisena, et kohustus makstakse välja kindlustusmakse vääringus ja mitte riski asukohariigi vääringus.
3. Liikmesriigid võivad kindlustusandjal lubada arvesse võtta, et vääring, milles ta peab kindlustuskatet pakkuma, on kas vääring, mida ta kasutab vastavalt omandatud kogemustele, või siis selliste kogemuste puudumise korral tema asukohariigi vääring:
 - lepingute puhul, millega kindlustatakse liikidesse 4, 5, 6, 7, 11, 12 ja 13 (ainult tootjavastutus) kuuluvaid riske, ja
 - lepingute puhul, millega kindlustatakse muudesse liikidesse kuuluvaid riske, kui vastavalt riskide laadile tuleb tagatist pakkuda muus kui eelpool nimetatud korra kohaldamisest tulenevas vääringus.
4. Kui kindlustusandjale teatatakse nõudest, mis tuleb maksta välja konkreetses vääringus, mis pole eespool nimetatud korra kohaldamisest tulenev vääring, loetakse et kindlustusandja peab oma kohustused maksuma selles vääringus, eriti juhul, kui tegemist on vääringuga, milles kindlustusandjal tuleb maksta kohtuotsusega või kindlustusandja ja kindlustusvõtja vahelise lepinguga määratud hüvitis.
5. Kui nõue on hinnatud vääringus, mis on kindlustusandjale eelnevalt teada, aga erineb eespool nimetatud korra kohaldamisest tulenevast vääringust, võivad kindlustusandjad lugeda oma kohustused makstavaks selles vääringus.
6. Liikmesriigid võivad lubada kindlustusseltsidel mitte tagada oma kindlustustehnilisi eraldisi vastavuses olevate varadega, kui eespool mainitud korra kohaldamise tulemusena oleks kindlustusselts — kas siis peakontor või filiaal — sunnitud vastavuse põhimõtte järgimiseks hoidma vara vääringus, mille summa pole rohkem kui 7 % muudes vääringutes olevatest varadest.
Vaatomata sellele:
 - a) kindlustustehnilise eraldise varade puhul, mis tuleb tagada Kreeka drahmides, Iiri naeltes ja Portugali eskudodes, ei või see summa ületada:
 - 1 miljonit eküüd üleminekuperioodil, mis lõpeb 31. detsembril 1992,
 - 2 miljonit eküüd 1. jaanuarist 1993 kuni 31. detsembrini 1998;
 - b) kindlustustehnilise eraldise varade puhul, mis tuleb tagada Belgia frankides, Luksemburgi frankides ja Hispaania peseetades, ei tohi see summa ületada 2 miljonit eküüd üleminekuperioodil, mis lõpeb 31. detsembril 1996.Alates punktides a ja b määratletud üleminekuperioodide lõpust kohaldatakse nende vääringute suhtes üldist režiimi, kui nõukogu ei otsusta teisiti.
7. Liikmesriigid võivad otsustada mitte nõuda kindlustusseltsidelt — kas siis peakontoritelt või filiaalidelt — vastavuse põhimõtte kohaldamist juhtudel, kui kohustused tuleb maksta vääringus, mis pole ühenduse liikmesriigi vääring, kui investeeringud selles vääringus on reguleeritud, kui vääringu suhtes kohaldatakse ülekandepiiranguid või kui see samalaadsetel põhjustel ei sobi kindlustustehniliste eraldiste tagamiseks.
8. Liikmesriigid võivad lubada kindlustusseltsidel — kas siis peakontoritelt või filiaalidel — mitte hoida vastavuses olevaid varasid summa tagamiseks, mis ei ületa 20 % nende kohustustest konkreetses vääringus.
Varade summa kõigis vääringutes kokku peab olema vähemalt võrdne kohustuste summaga kõigis vääringutes kokku.
9. Iga liikmesriik võib sätestada, et kõigil juhtudel, kui eespool kirjeldatud korra põhjal tuleb kohustus tagada liikmesriigi vääringus väljendatud varaga, loetakse see nõue samuti täidetuks juhul, kui kuni 50 % varast on väljendatud eküüdes.

LISA 2A

Kindlustusaruanne

1. Tasutud kindlustusmaksete kogusumma kokku
2. Nõuete maksumus kokku
3. Vahendustasud
4. Lepingute kogusumma

LISA 2B

Kindlustusaruanne

1. Kindlustusmaksete kogusumma eelmisel kindlustusaastal
 2. Nõuete kogusumma eelmisel kindlustusaastal (kaasa arvatud reserv kindlustusaasta lõpul)
 3. Vahendustasud
 4. Lepingute kogusumma
-